

د ناروي ابتدایي او متوسطه

Pashto

- 3..... د ناروې ابتدایي اومتوسطه ښوونځی
- 3..... دولتي ابتدایي اومتوسطه ښوونځي وړيا دی
- 3..... ناسوتيا او رخصت
- 4..... د ناروې د ښوونځيو مهم ارزښتونه
- 4..... ټول زده کونکي بايد په ښوونځي کې خوندي او خوشحاله وي
- 5..... د ښوونځي د سپلين او اخلاق
- 6..... ټول زده کونکي بايد د زده کړې لپاره مساوي امکانات ولري
- 6..... د زده کونکي د سويه سره سم زده کړه
- 6..... ځانگړی زده کړی
- 6..... د کور او ښوونځي ترمينځ گډه همکاري
- 7..... په ملي کچه گډه همکاري
- 7..... د ښوونځي سره گډه همکاري
- 8..... ستاسو د ماشوم د ودې لپاره گډه همکاري
- 10..... محرميت
- 10..... ژباړن
- 10..... تعليمی نصاب
- 10..... د تعليمی نصاب اصلي برخه
- 11..... د مضامينو د تدريس پلان
- 12..... ارزونه
- 12..... زده کونکي چې پرته د نارويزي ژبې نه بله مورنۍ ژبې لری
- 12..... د ناروې ژبې د زده کړې لپاره ځانگړې زده کړه
- 13..... د مضامينو لوستل د دو ژبو په مرسته
- 13..... د مورنۍ ژبه زده کړه
- 13..... تعليم ته د نوي راغلي زده کونکو د چمتو کولو وړانديز
- 14..... د ټولگي نه بهر تدريس
- 15..... د زده کونکو کورنی دنده
- 15..... د زده کونکو د فراغت وختونه
- 16..... د ښوونځي وروسته د فراغت د وخت پروگرام
- 16..... تفريحي فعاليتونه
- 16..... د زوکړې د ورځې نمانځل
- 17..... لارښوونه او د تحصيلاتو ادامه
- 17..... د ټولنيزې پياوړتيا لارښوونو حق
- 18..... د تعليم او مسلک په هکله لارښوونې
- 18..... عالي لیسو ته شمولیت

د ناروې ابتدایي اومتوسطه ښوونځی

ابتدایي اومتوسطه ښوونځی په ناروې کې لس کاله ده چې په ابتدایي او متوسطي ښوونځیو ویشل شوی ده. ابتدایي ښوونځی د لومړي نه تر اوومه ټولګۍ پورې اووه کاله ده، متوسطه یا ثانوي ښوونځی د اتم نه تر لسمه ټولګۍ پورې درې کاله ده. ماشومان کله چې شپږ کلن شي په لومړي ټولګۍ پیل کوي، او بیا د هر دویمې د رخصتیو وروسته یو ټولګۍ پورته کیږي.

د ښوونځي یو کال د اګست له نیمایي څخه شروع ښودل کېږي د جون تر شلمه پورې دوام کوي. د "ښوونځیو په جنټري" کې تاسې وینئ چې د یوه تحصیلي کال په ترڅ کې کومې ورځې د زده کونکو د رخصتیو او د عمومي رخصتیو ورځې دي. تاسو کولی شئ د ښوونځیو جنټري په ښوونځي کې ترلاسه کړئ. او هم یې د کمون په ویب پاڼه کې موندلې شئ.

دولتي ابتدایي اومتوسطه ښوونځي وړیا دي

هم دولتي او هم خصوصي ابتدایي اومتوسطه ښوونځي په ناروې کې شتون لري. د دولتي ابتدایي اومتوسطه ښوونځیو مالک کمون ده. دولتي ښوونځی وړیا دی، پدې مانا چې دواړه تدریس، تدریسي مواد او نور ټول هغه فعالیتونه چې د روزنې او تدریس برخه ګڼل کیږي، وړیا دي. ټول ماشومان چې عمر یې د اجباري ښوونځي سره سم دی حق لري چې په یوه دولتي ښوونځي کې زده کړې وکړي. تحصیلي عمر په اجباري ښوونځي کې له ۶ څخه تر ۱۶ کلنۍ پورې دی.

ناسوبتیا او رخصت

په ناروې کې، ټول هغه ماشومان چې د ښوونځي عمر ته رسېدلي دي، ښوونځي ته تګ ورته اجباري دي. دا پدې مانا ده چې زده کونکي باید د ښوونځي په ټولو ورځو او د درس په هر یوه ساعت کې په ښوونځي کې حاضر وي. نووالدین په خپله خوښه نشي کولی زده کونکي ته د رخصت ورکولو پریکړه وکړي.

ښوونځی د زده کونکي شتون یا موجودیت هره ورځ ثبت کوي. که چېرې یو زده کونکي ډیر ناروغه وي او ښوونځی ته نشي تلای، والدین یې کولی شي هغه په کور کې وساتي. کله چې زده کونکي ناروغه وي، والدین مسؤلیت لري چې ښوونځي ته خبر ورکړي. د ناروغتیا خبر سهار مخکې لدې چې د ښوونځي ورځ پیل شي باید ښوونځي ته ورکړل شي. که چېرې زده کونکي څو ورځې ناروغه شي، تاسو باید د ډاکټر څخه د ناروغۍ تصدیق ترلاسه کړئ.

که چېرې د زده کونکي لپاره اړینه وي چې پرته د رخصتۍ د ورځو او رسمي رخصتیو څخه چې د ښوونځي په جنټري کې درج دي له ښوونځي څخه رخصت واخلې، نو والدین باید مخکې د مخه د رخصت لپاره غوښتنه وړاندې کړي. په غوښتنلیک باید بیان شي چې ولې د زده کونکي لپاره د رخصت درخواست ضروري ده. که چېرې د مربوطه ادارې په نظر د توجیه وړ وي، نو کولی شي زده کونکي ته آن تر دوو اونیو پورې رخصت ورکړي. هغه زده کونکي چې د ناروې د رسمي مذهب نه پرته یوې بلې مذهبي ټولنې

پورې اړه لري د خپلو مذهبي ورځو د نمانځلو لپاره له ښوونځي څخه د رخصت حق لري. د دې ورځو د نمانځلو لپاره باید مکتوبی د رخصت درخواست وشي.

د ناروي د ښوونځيو مهم ارزښتونه

د ناروي د ښوونځي ارزښتونه د بشري حقونو پر اساس دي. انساني حرمت يو مهم ارزښت دی چې باید د ښوونځي په ټولو چارو کې تطبيق شي.

ټول زده کونکي باید په ښوونځي کې خوندي او خوشحاله وي

ښوونځی باید له اعتماد او درناوي سره سم د زده کونکي سره چلند وکړي. هېڅ زده کونکي باید د تبعیض یا بل ډول ځورونې سره مخامخ نشي. ټول زده کونکي باید احساس کړي چې ټولگي او ښوونځي ته تعلق لري. د ښوونځي ټول کارمندان یا منسوبین، باید وگوري چې زده کونکي په ښوونځي کې خوشحاله او خوندي وي. که په ښوونځي کې یو ښوونکی یا د ښوونځي یو کارمند پوه شي - یا فکر وکړي - چې زده کونکی په ښوونځي کې ځورول کېږي، رېږول کېږي، یا زده کونکی د کوم بل ډول مشکل سره مخامخ دی، نو لازمه ده چې:

- په پېښه کې دې مداخله وکړئ او سمدلاسه دې ځورونه ودرئ ، البته که امکان ولري
- د ښوونځي مدير ته دې خبر ورکړئ
- هغه څه چې پېښ شوي دي ،ودې پلټئ

که یو زده کونکی احساس وکړي چې په ښوونځي کې خوندي او خوشحاله ندی ، نو د ښوونځي مدير مسؤليت لری چې یو پلان جوړ کړی او داسی تدابیر پلي کړی ترڅو چې زده کونکی بیرته ډاډ ترلاسه کړي او ځان په ښوونځي کې خوندي او بسيا احساس کړي. دې ته د ښوونځي فعالیتي دنده ویل کیږي.

د ښوونځي دسپلین او اخلاق

ښوونځي د د سپلین او نظم قواعد لري چې زده کونکي یې باید مراعات کړي. د ناروې ښوونځي د ښوونځیو نظم او دسپلین د خبرو او اترو له لاری تنظیموي. که ښوونځی پدې باور وي چې یو زده کونکی د ښوونځي اصول نه مراعات کوي ، ښوونځی په پیل کې د زده کونکي سره پدې اړه غږیږي. که چیرې زده کونکی د دې خبرو اترونه وروسته لا هم د مقرراتو ماتولو ته دوام ورکړي ،نو د زده کونکی د مور او پلار سره اړیکه نیول کیږي. ترڅو مور او پلار په هغه څه چې پېښ شوي پوه شی او په کور کې د ماشوم سره په اړه یی خبرې وکړی. سربیره پردې ، هر ټولگی کولی شي ځانته خپل د خوښی ښه قواعد ولري چې دا قواعد زده کونکي او

ښوونکي يې سره يوځای جوړوي. د خپل خوښی قواعد وايي چې زده کونکي دغسې ټولگي ځانته جوړه کړي چې پکې ځان خوشحاله احساس کړي ترڅو تر هغه حده چې امکان ولري زده کړه تر لاسه کړي.

ټول زده کونکي بايد د زده کړې لپاره مساوي امکانات ولري

ښوونځی بايد ټولو زده کونکو ته پرته له دې چې د زده کونکي شاليد او شرايط په نظر کې ونیول شې ، د زده کړې او پرمختګ لپاره مساوي امکانات برابرکړي. ښوونځی بايد دا په پام کې ونيسي چې زده کونکي سره توپير لري، نو د زده کونکو سره بايد داسې چلند وشي چې ټول په ښوونځي او ټولنه کې ځان لکه په خپل کور کې احساس کړي. تعليم زده کونکو ته پوهه او علاقه ورکوي ترڅو چې دخپل ټول ژوند په اوږدو کې علم تر لاسه کړي. ښوونځی بايد له زده کونکو سره مرسته وکړي ترڅو زده کونکي:

- لکه د انسانانو په توګه وده وکړي
- په مضامينو کې وړتيا او لياقت تر لاسه کړي
- خپل ځان د ټولنې يو جز وګڼي

د زده کونکي د سويه سره سم زده کړه

ټول زده کونکي بايد د سويه مطابق زده کړه تر لاسه کړي. زده کونکي يو د بل نه توپير لري او په بيلابيلو طريقو درس زده کوي. ښوونځی بايد زده کونکو ته په داسې طريقه درس ورکړي چې ټول زده کونکي د تدريس څخه ممکنه ګټه تر لاسه کړي.

ځانګړی زده کړی

ځينې زده کونکي د ځانګړي زده کړې حق لري. که چيرې والدين يا ښوونځي پدې باور وي چې زده کونکي د زده کړې نه کافي ګټه نه شي اخيستلی ، ښوونځی بايد زده کونکي ته اسانتياوې برابرې کړي او ورته د سويه مطابق زده کړه ورکړي شي. که چيرې د ښوونځي د سويه سره مطابق زده کړه مرسته ونه کړه نو ښوونځی او د پيداګولوژيکي - اروا پوهنې خدمتونه (PPT) بايد د مور او پلار په همکارۍ وځيری چې ايا زده کونکي د ښې زده کړې لپاره اضافي اقداماتو ته اړتيا لري . دا راز اضافي اقداماتو ته ځانګړی زده کړه ، ويل کيږي. ځانګړې زده کړې ممکن د مثال په توګه ، دا وي چې : زده کونکي ته د نورګروپ په پرتله نورې اړينې د زده کړې شيوې اختيار شي، ځانګړي وسايل دی ورته برابر شي، او / يا يو اضافي ښوونکي دی وټاکل شي ترڅو د زده کونکي نه هم په درس او هم د تفريح په ساعت کې ملاتړ وکړي.

د کور او ښوونځي ترمينځ ګډه همکاري

د زده کړې قانون وايي چې ښوونځی او والدين په ابتدایي او متوسطه ښوونځيو کې د زده کونکو د زده کړې ګډ مسؤليت لري. ښوونځی موظف ده چې د مور او پلار سره همکارۍ ولري. ګډه همکارۍ هم په ملي او هم د هر يوې ښوونځي په کچه ترسره کيږي.

په ملي کچه ګډه همکاري

چارواکو د ابتدایي او متوسطه ښوونځیو او لیسو لپاره د والدينو ملي کمیټه جوړه کړې (FUG). د والدينو ملي کمیټه دواړه هم والدينو ته او هم ښوونځیو ته مشورې او لارښوونې ورکوي. د والدينو ملي کمیټه چارواکو ته هم د هغو مسایلو په اړه چې د والدينو او ښوونځیو د همکاريو په هکله وی- مشورې ورکوي.

د ښوونځي سره ګډه همکاري

په ښوونځي کې والدين د والدينو د کاري کمیټې په ټاکنه کې برخه اخلي - د والدينو کاري کمیټه یا (FAU). د والدينو کاري کمیټه (FAU) له ښوونځي سره همکاري کوي او د ښوونځي مدیر ته مشوره ورکوي.

په ډیرو ښوونځیو کې ، د ټولګیو استازی ټاکل کېږي. د ټولګي استازی د یوه تعلیمي کال لپاره غوره کېږي چې په هر صنف کې به د ښوونکو سره همکاري کوي. د ټولګي نماینده یا استازی هغه څوک دی چې په ټولګي کې د ټولو والدينو په استازیتوب ټول بیلا بیل مسایل له ښوونځي سره حل او فصل کوي.

په ټولګي کې ګډه همکاري

ټول ښوونځي بايد د ښوونځيو د پيليدو سره سم د مور او پلار سره غونډه تنظيم کړي. ډيري ښوونځي د يوه تدرسي کال په ترڅ کې دوه د والدينو غونډې لري، او ځينې يې ډيري لري. د والدينو غونډې د ټولو والدينو لپاره دي. د والدينو په غونډو کې د ښوونځي او د ښوونځي د تعليمي کال او دښوونځي د ورځنيو کړو وړو په اړه معلومات ورکول کېږي. او همدا رنگه د زده کړې د محتوا په اړه او هم نور هغه څه چې پوهيدل يې د والدينو لپاره مهم دي، معلومات ورکول کېږي.

د والدينو په غونډو کې، والدين کولی شي د يو بل سره شي. د والدينو آشنايي د ماشومان لپاره کله چې غواړي يو بل سره دواړه په ښوونځي او د فراغت په وخت کې سره يوځای شي ډير مهم دي.

ستاسو د ماشوم د ودې لپاره ګډه همکاري

د ماشومانو په زده کړه کې د والدينو مالاتړ ډير مهم کار دي. مهمه دا ده چې ښوونځي او د زده کونکي مور او پلار په ګډه سره همکاري وکړي ترڅو زده کونکي په ښوونځي کې بريالي شي. تاسو چې مور يا پلار ياست بايد د زده کونکي د پرمختګ د څيړنې په غونډو او د والدينو په غونډو کې برخه واخلي. تاسو بايد د خپل ماشوم د زده کړې سره علاقه وښايست. د دې لپاره چې ښوونځي ستاسو د ماشوم لپاره ښه مرستې برابرې کړي، نو مهمه ده چې تاسو د خپل ماشوم په اړه اړينه معلومات د ښوونځي سره شريک کړئ.

څنگه کولی شئ د خپل ماشوم د لوست سره علاقه وښايست؟

د ماشوم د تعليم سره د مور يا پلار د علاقه ښودلو له پاره ډيري کړنې شتون لري، تاسی کولای شئ چې:

- د ماشوم / ځوانانو سره د هغه څه په اړه وغږيږئ چې په ښوونځي کې يې ترسره کړي او زده کړي يې دي.
- د ماشوم / ځوان ته وخت وټاکئ ترڅو خپله کورنۍ دنده سرته ورسوي
- خپل ماشوم سره کله چې په کور کې کورنۍ دنده ترسره کوي تاسی هم ورسره شتون ولرئ.
- د ښوونځي په پروګرامونو کې برخه واخلي.

که کومې پوښتنې ته اړتيا لرئ له ښوونځي سره اړيکه ونيسئ، په يو څه بحث وکړئ، يا ښوونځي ته معلومات ورکړئ او يا يې ترلاسه کړئ.

د زده کونکي د پرمختګ د ارزونې غونډه

د زده کونکي د ودې د ارزونې غونډه، د والدينو، زده کونکي او د اړونده ښوونکي تر مېنځ يوه ناسته ده. پدې غونډه کې زده کونکي، والدين او ښوونکي په ښوونځي کې د زده کونکي د وضعیت د څرنگوالي په اړه سره غږېږي. د دې غونډې نه موخه داده چې څنگه ښوونځي او والدين کولی شي د زده کونکي د تعلیمي او ټولنیز رغښت ملاتړ او د زده کونکي د هڅولو لپاره په ګډه کار وکړي. او بله مهمه موخه یې دا ده چې والدين او ښوونکي دې سره یو ځای ومومي چې خپله زده کونکي څنگه کولی شي د ښه غورې زده کړې د لاس ته راوړلو لپاره کار وکړي.

زده کونکي او والدين د یوه تحصیلي کال په ترڅ کې لږترلږه دوه ځله د ودې د ارزونې غونډه د ښوونکي سره لري. والدين د دې غونډې نه د مخه باید د خپل ماشوم سره خبرې وکړي. کومې پوښتنې چې د ښوونځي نه د خپل ماشوم په هکله لري، په اړه یې فکر وکړي. د اړتیا په صورت کې پرته د غونډې نه ښوونځی دنده لري چې تاسو سره د مور او پلار په صفت اړیکه ونیسي.

د زده کونکي د پرمختګ د ارزونې غونډه کیدلی شي د والدينو او ښوونکي تر منځ پرته د ماشوم نه وشي.

محرمیت

هر څوک چې په ښوونځي کې کار کوي د محرمیت یا راز ساتنې دنده لري. په دې معنی چې ښوونځي نشي کولی ستاسو یا د ستاسود ماشومانو شخصي موضوعات چې ښوونځي د کار په اوږدو کې تر لاسه کړي نورو ته معلومات ورکړي. د محرمیت د دندې نه سرغړول د سزا وړ ده.

پدې قانون کې دوی استثنایي شتون لري:

۱. که ستاسو ماشوم د ښوونځي نه بهر نورو مرستو یا ملاتړ ته اړتیا ولري ، تاسو کولی شې ښوونځي ته اجازه ورکړئ چې ضروري معلومات اړونده کس / کسانو ته چې ستاسې ماشوم سره مرستې کوي ورکړي. د رضایت ورکول پدې معنی دي چې تاسو ښوونځي ته اجازه ورکړئ چې نورو ته ستاسې د ماشوم په اړه ووايي. تاسو او ښوونځی باید په هغه څه چې ویل کېږي موافق وي. دا ډول رضایت وخت محدود یا لنډ ګڼد دی او تاسو هر وخت چې وغواړئ بیرته ترې منصرف کېدای شئ.

۲. که چیرې ښوونځی د دلیل سره سم په دې باور وي چې د ماشوم په ساتنه کې غفلت شوي او یا ماشوم د کوم زیانمنډ خطر سره مخامخ دی ، د ښوونځي کارمندان مکلف دي چې د ماشوم د پالنې دفتر ته راپور ورکړي.

ژباړن

د ښوونځي او والدینو ترمنځ افهام او تفهیم یوه مهمه خبره ده چې باید دواړه د یو بل په خبرو ښه پوه شي. ځینې وختونه کیدای شي ترجمان ته اړتیا وي. ښوونځي او ستاسو مور او پلار دواړه کولی شي د ترجمان د لرلو غوښتنه وکړي. که تاسو ترجمان ته اړتیا لرئ ، د بیلګې په توګه ، والدینو په غونډه کې ، تاسو باید مخکې له مخکې ښوونځي ته خبر ورکړئ. ښوونځی ترجمان راغواړي اوحق الزحمه یی هم ښوونځی تادیه کوي. ترجمان د محرمیت دنده لري. څوک اجازه نلري چې ماشومان د ترجمان په توګه وکاروي.

تعلیمی نصاب

د پوهنې قانون په لومړني، متوسطه او لیسو کې تدریس په رغنده پلي کوي ، او تعلیمی نصاب د تدریس په محتویاتو یا مینځپانګه کې ستره دنده لري. درسي نصاب د اصلی برخې او د مضامینو د تدریس د لارښود د برخې نه تشکیل شوی.

د تعلیمی نصاب اصلی برخه

د تعلیمی نصاب اصلی برخه دا په ډاګه کوي چې له کوم ارزښتونه او اصولو نه باید تدریس اغیزمن شي. دا برخه په لومړني، متوسطه او لیسو کې په ټولو زده کړو باندې پلي کیږي.

د تعلیمي نصاب اصلی برخه ټینگار کوي چې زده کونکي باید د چاپیریال پوهاوي ، د انتقادي فکر کولو وړتیا او اخلاقي شعور د پرمختګ فرصت ولري. زده کونکي باید دا هم زده کړي چې دیموکراسي په عمل کې څه شی ده.

زده کونکي کولای شی ورو ورو پوهی او دوامداره تفاهم ته وده ورکړي. دوی باید په خپلو زده کړو باندې نظر واچوي او د دې وړتیا ولري چې هغه څه یی چې زده کړی دی په بیلابیلو شرایطو کې ترې کار واخلي. زده کونکي باید هم یوازې او هم د نورو سره ګډ د فورمول په شکل د پوښتنو جوړولو او د ځوابونو د موندلو تمرین وکړي. زده کونکي باید د زده کړې څرنگوالی زده کړي. همکاري ، نوښت او خلاقیت ، قضاوت او انعکاس ، حیرت او څېړنه مهمه ده.

د مضامینو د تدریس پلان

د مضامینو د تدریس پلان په ګوته کوي چې زده کونکي باید په بیلابیلو ټولګیو کې څه زده کړي. هر ښوونځی پریکړه کوي چې زده کونکي باید د نصاب د اهدافو د ترلاسه کولو لپاره څنګه کار وکړي.

ارزونه

زده کونکي د ښوونکو لخوا آن د لومړي ټولګې څخه ارزول کېږي. دا ارزونه د زده کونکي لپاره اړینه ده تر څو چې زده کونکي د خپلې پوهې سره سم تدریس ترلاسه کړي. همدا راز دارزوني زده کونکي سره هم مرسته کوي زده کونکي پوهوي چې څه باید وکړي تر څو خپله په غوره توګه زده کړې ترلاسه کړي

د مضامینو، تهذیب او تربیه ارزونه د تعلیمي کال په اړدو کې ورکول کېږي. ارزونه هم په شفاهي او هم په تحریری ډول زده

زده کونکي چې پرته د نارویژي ژبې نه بله مورنۍ ژبې لري

هغه زده کونکي چې د نارویژي یا سامیسک ژبونه پرته بله مورنۍ ژبې لري، تر هغه وخته پورې چې په نارویژي ژبه په ټولګي د معمول زده کړې د تعقیب لپاره نه دی چمتو شوی د ځانګړي تدریس حق لري .

د ژبې ځانګړي زده کړه درې شیان کیدی شي:

- د ناروي ژبې د زده کړې لپاره ځانګړي زده کړه – خاص ساعتونه دی چې زده کونکي په دی ساعتونو کې نارویژي ژبه زده کوي.
- په دو ژبو د یوه مضمون لوستل - زده کونکي د مورنۍ ژبې په مرسته کولی شي په مضمون ځان پوه کړي .
- د مورنۍ ژبې زده کړې - زده کونکي په مورنۍ ژبه لوست ترلاسه کولی شي.

ښوونځی باید د زده کونکي د نارویژي ژبې پوهه سروې کړي، ترڅو معلومه کړي چې ایا زده کونکي د ژبې د ځانګړي تدریس مستحق دی او که نه. که چیرې د سروې پایله دا وی چې زده کونکي د ژبې د ځانګړي تدریس حق لري ، باید د ژبې د ځانګړي تدریس د موضوع او اندازه په اړه یوه خاصه پریکړه تصویب شي. تاسو د والدین په حیث که چیرې د پریکړې نه راضی نه وی حق لرئ پروراندې یې شکایت وکړئ.

د ناروي ژبې د زده کړې لپاره ځانګړي زده کړه

هغه زده کونکي چې ناروي ته نوي راغلي او ډیر نارویژي خبرې نشي کولی ، د نارویژي ژبې د زده کړې لپاره ورته خاص درسی ساعتونه ورکول کېږي. د دې راز تدریس لپاره جلا تعلیمي نصاب شتون لري. وروسته چې زده کونکي ډیره نارویژي زده کړه ، کولی شي د لږ اضافي ملاتړ سره ،منظم د عادی نارویژي ټولګي تدریس تعقیب کړي. د ناروي ژبې د زده کړې لپاره د ځانګړي زده کړې نه موخه داده چې زده کونکي دومره په ژبه غښتلی شي ترڅو پرته د اضافي مرستې نه په ټولګي کې نارویژي درس تعقیب کړي. کیدای شي ډیر وخت نیسي ، اکثرا څو کاله ، په کار دی ترڅو زده کونکي وکولی شي چې په ټولو مضامینو کې د نارویژي تدریس څخه بشپړه ګټه پورته کړي.

د مضامينو لوستل د دو ژبو په مرسته

په عين وخت كې چې زده كونكى نارويژي زده كوي ، څنگ ته يې كولای شي د مضامينو زده كړې ته هم دوام وركړي. ممكن چې زده كونكي د موضوعاتو د پوهيدو لپاره د مورنۍ ژبې نه كارواخلي. د مضمون بشوونكي او په دو ژبوتدريس كونكى بشوونكى هغه څه چې زده كونكى يې بايد په مورنۍ ژبه زده كړي سره همكاري كوي. دې ته د دوه ژبو په مرسته د مضمون زده كول ويل كيږي ، پدې معنى چې زده كونكى ته مضامين په دو ژبو تدريس كيږي. كه اړينه وي ، زده كونكى په دو ژبو د تدريس حق لري.

د مورنۍ ژبه زده كړه

د مورنۍ ژبې زده كړه ، د مورنۍ ژبې زده كول دى او موخه يې داده چې زده كونكى خپله مورنۍ ژبه زده كړي. دا كاركولى شي زده كونكي لپاره د نارويژي ژبې زده كول اسانه كړي. بشوونكى بايد ارزونه وكړي چې ايا زده كونكى په مورنۍ ژبه تعليم ته اړتيا لري. كه چيرې بشوونكى ومومي چې زده كونكى ورته اړتيا لري ، زده كونكى حق لري چې په مورنۍ ژبه تعليم وكړي.

تعليم ته د نوي راغلي زده كونكو د چمتوكولو وړانديز

هغه زده كونكي چې لنډه موده په ناروي كې اوسيدلي دي تعليم ته د چمتوكولو ځانگړي وړانديز ورته كيږي ترڅو دوى وكولى شي په عادى ټولگيو كې د پيل دمخه نارويژي ژبه زده كړي. ښاروالۍ كولى شي د نوي راغلي زده كونكو لپاره د خاص گروپونو ،

ټولگيو يا ښوونځيو د جوړولو په ذريعه د تدريس وړانديزونه تنظيم کړي. د ژبې د زده کولو په ټولگي گډون کول اختياري دي ، مگر ډيری زده کونکي چې لومړی يی د ژبې د زده کولو درس لوستلی دی، د اصلی عادی ټولگي درسونه په غوره توگه ترسره کولای شي. د زده کونکو د چمتو کولو وړانديز بايد د زده کونکي ادغام او يو ښه د زده کړې د چاپيريال برابرول، تضمين کړي.

د ټولگي نه بهر تدريس

په ټولو صنفونو کې په سفرونو تلل ، دمپوزيمونونه ديدن او دټولگي نه بهر د نورو مختلفو فعاليتونو لړل، معمول دی . دا هم تدريس دی چې د ښوونځي د تدريس په کچه دی او گډون پکې جبری دی.

په ډيری ښوونځيو کې ، معمول دي چې زده کونکي د څو ورځو لپاره کمپ ته سفر کوي او هلته بايد د شپې پاتې شي. په کمپ کې د پاتې کيدو نه موخه دواړه په علمي او ټولنيز ډول د زده کونکي پياوړي کول دي. د ښوونځي لخوا تنظيم شوي سفرونه وړيا دي. که تاسو د سفر يا کمپ په اړه پوښتنه لری، د معلوماتو لپاره د ښوونکي سره اړيکې ونيسی تر څو پوه شۍ چې سفر يا کمپ پلان څنگه دی.

د سويه سره برابری زده کړي روزني اصل او يا پرنسيب د ټولگي څخه بهر زده کړي کی هم نغښتی دی. چې د ټولو زده کونکو پکې برخه اخيستل د ډير ارزښت ورکړنه ده. د زده کونکو لپاره مهم دي چې په بيلابيلو لارو زده کړي تر لاسه کړی ،چې دا ډول

سفر ونه په ټولگي کې ټولنيزې ټولنې ته خورا ډير اهميت لري. که چيرې داسې څه شتون ولري چې ستاسو د ماشوم گډون پکې ستونزمن کوي، نو تاسو بايد د ښوونکي سره اړيکې ونيسي ترڅو ستاسو د ماشوم لپاره هر څه تنظيم شي.

د زده کونکو کورنۍ دنده

په ښوونځيو کې معموله ده چې زده کونکو ته کورنۍ دنده ورکول کيږي چې زده کونکي يې بايد په کور کې ترسره کړي. کورنۍ دنده معمولاً يوه موضوع ده چې دمخه په ښوونځي کې کار شوې او زده کونکي بايد په کور کې لا پسې تکرار کړي. دا به ښه وي چې تاسو د مور او پلار په توگه د خپل ماشوم کورنۍ دنده وگورئ او ورسره علاقه وښايئ. ټول ښوونځي د کورنۍ د دندې دسره رسولو لپاره د مرستې وړانديز کوي. دا چې د کومې ټولگي دکورنۍ د دندې دسره رسولو لپاره مرستې کيږي، له ښوونځي څخه تر ښوونځي پورې توپير لري. په ځينو ښارونو کې، خيريه موسسې دکورنۍ د دندې دسره رسولو لپاره مرستې کوي. تاسو کولی شئ له ښوونځي څخه وپوښتنئ چې په دې اړه کوم ډول وړانديزونه شتون لري.

د زده کونکو د فراغت وختونه

ماشومان او ځوانان هم په ښوونځي کې او هم د خپل فراغت په وخت کې زده کړه کوي.

د ښوونځي وروسته د فراغت د وخت پروگرام

ټول ښوونځي د لومړۍ ټولګۍ نه تر څلورمه ټولګۍ پورې د زده کونکو لپاره د ښوونځي د فراغت د وخت پروګرام لري. د فراغت د وخت پروګرام د ښوونځي د پیل نه مخکې او ختم نه وروسته د ساتنې، پاملرنې او تفریحي فعالیتونو وړاندیز دی. د ښوونځي د فراغت د وخت پروګرام په ټولو ښارونو کې وړیا ندي، مګر ځینې ښارونو کې د زده کونکو لپاره وړیا دي.

تفریحي فعالیتونه

ډیری کوچنيان او ځوانان په منظم شوي تفریحي فعالیتونو کې برخه اخلي چې پدې شان کولی شي ډیرې څه زده کړي. که چیرې ټولګیوال په ګډه د یوې لوبې سره علاقه ولري، نو کیدی شي چې په اسانه ځانته ملګری پیدا کړي او د زده کونکو لپاره د ښه ټولنیزو شرایطو په رامینځته کولو کې هم مرسته کولی شي. مور او پلار هم د خپلو ماشومانو د تفریحي فعالیتونو په لرلو کې مهم رول لوبوي. زیاتره دا سې ده چې والدین سپورت او نورو پروګرامونو ته په موټر کې د ماشوم په رسولو کې یو بل سره همکاري کوي. ډیری والدین خپله ترینر دی او یا په کوم بله طریقه د خپلو ماشومانو په تفریحي فعالیتونو کې برخه اخلي. دا به ډیر ښه وي چې تاسو د مور او پلار په توګه د نورو والدینو سره د تفریحي فعالیتونو په اړوند وغږیږئ. ډیری ښوونکي هم پدې اړه پوهیږي چې زده کونکي په فارغ وخت کې څه کوي.

د زوکړې د ورځې نمانځل

د زوکړې د ورځې د نمانځلو مراسمو لپاره د ټولګیوالو رابلل په ښوونځیو کې معمولي او متداول دي. په ځانګړي توګه کله چې ماشومان ابتدایي ښوونځي ته ځي. ډیری ماشومان حساسیت لري یا ځنې خواره د عادت له مخې نه خورې چې کیدای شي مراسمو کې برخه اخیستل ورته ستونزمن شي. که چیرې ستاسو ماشوم څه نشي زغملی او یا ځنې څه دی چې نشي خوړلی تاسو د مراسمو د ګډون نه مخکې نورو والدینو ته خبر ورکړئ. د یوې کوچنۍ ډالۍ راوړل د هغه چا لپاره چې د زوکړې کلنیزه لمانځي معموله ده. دا به ښه نظر وي چې د والدینو په غونډه کې د زیریدلو د ورځې په اړه وغږیږئ او د ډالۍ په اندازې باندې موافقه وکړئ. دا په یاد ولرئ چې هیڅ څوک باید په داسې مراسمو کې د ګډون کولو څخه محروم پاتې نه شي.

لارښوونه او د تحصیلاتو ادامه

د ټولنیزې پېداگوژیکې لارښوونو حق

ښوونځی باید د زده کونکو شخصي او ټولنیز پرمختګ او مسلکي ودې او زده کړې کې برخه واخلي. ټولنیزې پېداگوژیکې مشورې به له زده کونکو سره مرسته وکړي تر څو په ښوونځي کې خپله لاره ومومي. دا مشورې د زده کونکو د شخصیت، ټولنیزې یا عاطفې ستونزې چې کیدای شي په ښوونځي کې د زده کونکو په تعلیم او ټولنیز حالت باندې اغیزه واچوي، مرسته کوي.

مرسته کیدای شي دا وی چې ستونزې روښانه شي او میزان یې معلومه شي او واضع شي چې ښوونځی څه مرسته ورسره کولی شي. زده کونکي کولی شي د ښوونځي نه بهر هم مرسته ترلاسه کړي. د ټولنیز پېداگوژي مشاور کولی شي د مناسبو امدادي ادارو په موندلو اود هغوی سره تماس نیولو کې مرسته وکړي.

د تعلیم او مسلک په هکله لارښوونې

په ابتدایي او متوسطې ښوونځي کې مشاورین باید زده کونکي او والدینو ته د دې په اړه چې زده کونکي د کوم ډول عالي لیسې لپاره غوښتنه کولی شي، معلومات ورکړي.

تعلیمي او مسلکي لارښوونې به زده کونکو سره مرسته وکړي تر څو چې په خپلو ارزښتونو او واقف شي، علاقه او شرایطو څخه خبر شي. دا کار زده کونکي ته بصیرت ورکوي او د زده کونکي استعداد ته وده ورکوي تر څو چې ښه تعلیم او مسلک ځان ته وټاکي. مشاورین د زده کونکو سره مرسته کوي چې د انتخابونو پایل ارزونه وکړي او د تعلیم یا د مسلک د غلط انتخابولو مخه ونیسي.

زده کونکو ته باید د دې لاندې موضوعاتو په هکله لارښوونه او معلومات ورکول کېږي:

- د مسلکونو ټاکنه
- په ناروې او نورو هیوادونو کې تعلیمي فرصتونه
- په ملي او نړیواله کچه د کار بازار
- د مختلفو لارښوونو او یا هدایتونو نه استفاده

عالي لیسو ته شمولیت

هغه ځوانان چې ابتدایي او متوسطې ښوونځي یې بشپړه کړي وی د لوړو زده کړو حق لري. کله چې زده کونکي لسم ټولګي ته ځي، په لیسه کې د شاملیدو لپاره غوښتنه وړاندې کوي. هغه ماشومان چې د ابتدایي او متوسطې ښوونځي په پای کې ناروې ته راغلي،

مخکې لدې چې دوی په لیسو کې زده کړې پیل کړي، کیدای شي چې د ابتدایي او متوسطه ښوونځي زده کړې ته اړتیا ولري. ځینې ښارونه زده کونکي ته په ابتدایي او متوسطي ښوونځي کې یو کال اضافي درس ورکوي. په نورو ځایونو کې، زده کونکي کولی شي د لویانو لپاره ابتدایي او متوسطي ښوونځي ته او یا په لیسه کې د تیاري یا د ادخال کورس ته لاړ شي. په ډیری ځایونو کې د ترکیبي ټولګي په نامه ټولګي شتون لري چېرې چې ځوانان په لیسه کې د ابتدایي او متوسطي ښوونځي اضافي زده کړې ترلاسه کوي.

Dette heftet er utarbeidet av

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO), nafo.oslomet.no

i samarbeid med

Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG), fug.no

Alle illustrasjonsbilder er fra Shutterstock.com

